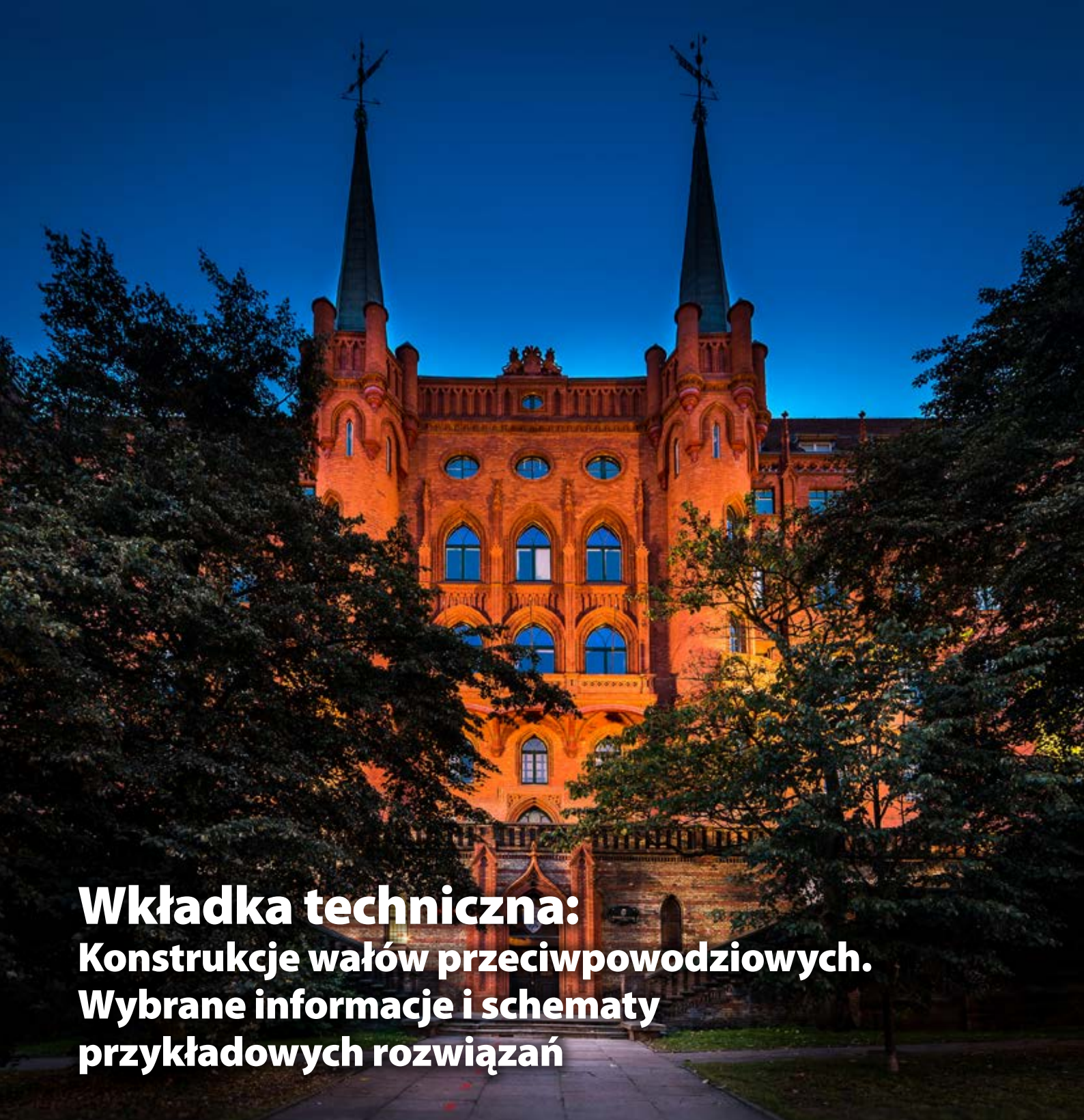

B KWARTALNIK **BUDOWLANY**

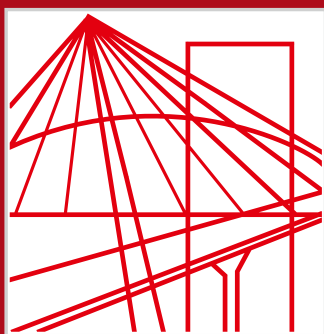
NR 3 (68)/2020

BIULETYN INFORMACYJNY ZACHODNIOPOMORSKIEJ OKRĘGOWEJ IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA

ISSN 1732-8594

**Wkładka techniczna:
Konstrukcje wałów przeciwpowodziowych.
Wybrane informacje i schematy
przykładowych rozwiązań**

BIULETYN INFORMACYJNY

REDAKTOR NACZELNY:

Jan Bobkiewicz

Rada Programowa:

Jan Bobkiewicz – przewodniczący
Krzysztof Motylak – z-ca przewodniczącego
Adam Boridko – sekretarz
Kazimierz Matecki – członek rady
Edmund Tumielewicz – członek rady

Wydawca:

Zachodniopomorska Okręgowa
Izba Inżynierów Budownictwa
ul. Energetyków 9
70-656 SZCZECIN
tel./fax: 914 624 440
tel.: 914 898 410
914 898 411
914 898 412

e-mail: kwartalnik@zoiib.pl

<http://www.zoiib.pl>

Projekt graficzny i druk:

ZAPOL Sobczyk s.j.

Zdjęcie na okładce:

Czerwony Ratusz, plac Batorego,
źródło: visitszczecin.pl

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności
za treść ogłoszeń i reklam.
Nie zwracamy materiałów niezamówionych.

Zastrzegamy sobie prawo skrótów,
adiustacji tekstów oraz zmiany ich tytułów.

ISSN 1732-8594

Spis treści

● Słowo wstępne	3
● Kalendarium 2020	4
● Kościół pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Szczecinie Dąbiu. Dzieje i problemy konserwatorskie.	4
● Start Młodego Inżyniera	10
● Relacja z XIX Krajowego Zjazdu Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa	11
● Relacja z XIX Zjazdu Sprawozdawczego Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa	11
● Ku przestrodze	12
● Ważne informacje	14
● Polecamy	15

Drogie Koleżanki i Drodzy Koledzy,

Za nami okres letniego wypoczynku. Z uwagi na utrzymujący się stan epidemii tegoroczne wakacje przebiegały inaczej niż do tej pory. Zapewne wielu z Was było zmuszonych do zmiany wakacyjnych planów, co mogło spowodować, że urlop mógł być nie w pełni satysfakcjonujący. Niemniej jednak założmy, że udało się nam zregenerować, odpocząć i z zapałem powrócić do zawodowych wyzwań.

Ze względu na stale obowiązujący stan zagrożenia epidemicznego Krajowy Zjazd Sprawozdawczy Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa oraz Okręgowy Zjazd Sprawozdawczy Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa odbyły się w innej formie niż dotychczas. Zarówno Zjazd Krajowy, jak i Zjazd Okręgowy zostały zorganizowane przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Każdy z delegatów miał możliwość zapoznania się z materiałami sprawozdawczymi i zgłoszonymi wnioskami oraz głosowania poprzez portal internetowy, przy wykorzystaniu indywidualnego loginu.

W podobny sposób przez ostatnie miesiące odbywały się szkolenia, których lista oraz wszelkie niezbędne informacje publikowane były na stronie internetowej Polskiej Izby. Można było skorzystać z uczestnictwa w ciekawych szkoleniach organizowanych przez wiele Izb Okręgowych oraz Polską Izbę. Aby zachować wszelkie środki ostrożności oraz zminimalizować ryzyko wynikające z kontaktu bezpośredniego i gromadzenia się wielu osób przy tradycyjnej formie szkolenia, podjęto decyzję, żeby na razie kontynuować formułę szkoleń on-line. Dlatego też serdecznie zachęcam do regularnego odwiedzania strony Polskiej Izby pod zakładką <https://portal.piib.org.pl/aktualne-szkolenia> i poszerzania swojej wiedzy poprzez aktywne korzystanie z organizowanych szkoleń przez inne Izby Okręgowe.

Zdaję sobie sprawę, jak istotne w wykonywanym przez nas zawodzie jest nieustanne doskonalenie się. Bardzo ważne jest, aby każdy z członków naszej Izby miał możliwość stałego poszerzania swojej wiedzy zarówno teoretycznej, jak i praktycznej. Dlatego cały czas aktywnie pracujemy, aby rozwijać w naszej Izbie warunki sprzyjające do pełniejszego korzystania z przywilejów, jakie daje członkostwo w naszym samorządzie zawodowym, zwłaszcza wtedy, gdy będzie już możliwy powrót do tradycyjnych form uczestnictwa w życiu izby. Jednym z planowanych przedsięwzięć jest stworzenie wspólnie z Kołem Młodych Inżynierów i Biurem Izby w pełni wyposażonego stanowiska komputerowego, głównie dla młodych inżynierów niemających jeszcze możliwości zaopatrzenia się w często bardzo kosztowne oprogramowanie.

Kolejną wdrażaną inicjatywą jest utworzenie Centrum Szkoleniowego na parterze naszej siedziby, przy ulicy Energetyków 9. Jednocześnie w Sali szkoleniowej będzie mogło uczestniczyć około czterdziestu osób.

Utworzenie Centrum Szkoleniowego przy naszej Izbie jest bardzo ważnym przedsięwzięciem. Planowaliśmy to już od dłuższego czasu. Inwestycja ta jest odpowiedzią nie tylko na potrzeby naszych członków, ale pozwoli przede wszystkim organizować więcej branżowych szkoleń komputerowych bez konieczności ponoszenia wysokich kosztów wynajmu sal i sprzętu informatycznego. Dzięki Centrum zdecydowanie wzrośnie nasz potencjał szkoleniowy. Jest to szczególnie ważne w kontekście pozyskiwania środków unijnych. Wobec Beneficjentów projektów europejskich stawiane są bowiem coraz większe wymagania w zakresie zapewnienia możliwie najwyższego standardu świadczonych usług szkoleniowych. Naszą ambicją jest stworzenie ośrodka szkoleniowego, który będzie znany nie tylko w Polsce, ale też w Europie.

Plany izbowe nie zostały ograniczone istniejącą sytuacją epidemiczną, ale paradoksalnie spowodowały konieczność realizacji wielu nowych zamierzeń, o których nawet nie myślelibyśmy, gdyby taka sytuacja nie zaistniała.

Bardzo zachęcam wszystkich do aktywnego korzystania z możliwych szkoleń oraz zgłaszania propozycji nowych tematów i spraw.

*Przewodniczący Rady Okręgowej
Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa
dr inż. Jan Bobkiewicz*

Ilona Nehyba

Kalendarium 2020

TERMIN	NAZWA WYDARZENIA	MIEJSCE
MAJ 2020		
29.05.2020	Posiedzenie Składu Orzekającego Rady Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w celu rozpatrzenia indywidualnych spraw członkowskich.	Szczecin
29.02.2020	Posiedzenie Rady Okręgowej Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa on-line w trybie telekonferencji.	Szczecin
CZERWIEC 2020		
17.06.2020	Posiedzenie Składu Orzekającego Rady Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w celu rozpatrzenia wniosków o świadczenie usług transgranicznych.	Szczecin
30.06.2020	Posiedzenie Składu Orzekającego Rady Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w celu rozpatrzenia indywidualnych spraw członkowskich.	Szczecin
LIPIEC 2020		
10.07.2020	XIX Zjazd Sprawozdawczy Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa on-line w trybie telekonferencji.	Szczecin
31.07.2020	Posiedzenie Prezydium Izby.	Szczecin
31.07.2020	Posiedzenie Składu Orzekającego Rady Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w celu rozpatrzenia indywidualnych spraw członkowskich.	Szczecin

Małgorzata Gwiazdowska

Kościół pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Szczecinie Dąbiu. Dzieje i problemy konserwatorskie¹

¹ Artykuł napisany z wykorzystaniem mojego tekstu, *Dzieje i problemy konserwatorskie kościoła pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Dąbiu*, opublikowanego w: *Dąbie poprzez wieki*, Seria: Źródła i materiały do dziejów Szczecina, Szczecin 2010, s. 187–200.

Historia kościoła

Kościół Mariacki położony w centrum historycznego Dąbia był główną dominantą architektoniczną miasta już w średniowieczu. Początek budowy świątyni jest wzmiankowany w materiałach źródłowych z 1260 roku. Zbudowano wtedy kościół pw. św. Mikołaja podległy klasztorowi cystersów z Kołbacza, któremu książę Barnim I darował 8 włók ziemi z miejskich terenów *In districtum civitatis*¹. Jego gotycka sylweta została zaprezentowana przez Franza Hogenberga w końcu

XVI wieku na grafikach przechowywanych w szczecińskim muzeum. Wizerunek budowli odnajdujemy także w późniejszych miedziorytach, znajdujących się w muzealnych zbiorach, m.in. na mapie Eilhardta Lubinusa z 1618 roku i panoramie Mathiasa Meriana z 1649 roku czy jednej z ostatnich litografii przedstawiającej gotycki kościół przed pożarem, utrwalony przez E. Sannego w 1844 roku w widoku Dąbia od strony Bramy Młyńskiej oraz ryciny Hermanna z 1862 roku opublikowanej przez H. Lemckego² (rys. 1, 2).

¹ PUB II 68, Robert Klempin, Gustaw Kratz: *Die Städte Provinz Pommern*. Berlin 1865, s. 109.

² Franz Hogenberg, Panorama Dąbia od strony pld.-wsch. z 1588 r., miedzioryt oraz Panorama Dąbia od pld., ok. 1594, akwaforta, akwarela, F. Thiede, *Pommern. Geschichte Und Beschreibung des Pommernlandes zur Förderung der pommerchen Vaterlandskunde*, Bd. 1–6, Stettin, Verlag von E. Sanne & Comp., 1844, MNS AFoto13940, H. Lemcke: *Die Bau Und Kunstdenkmale des Regierungsbezirks Stettin*. Stettin 1901 H.V, s. 14–15.

Rys. 1. Widok kościoła w 1844 r. od strony pld.-zach. wg E. Sannego, w: F. Thiede, *Pommern...* op. cit.

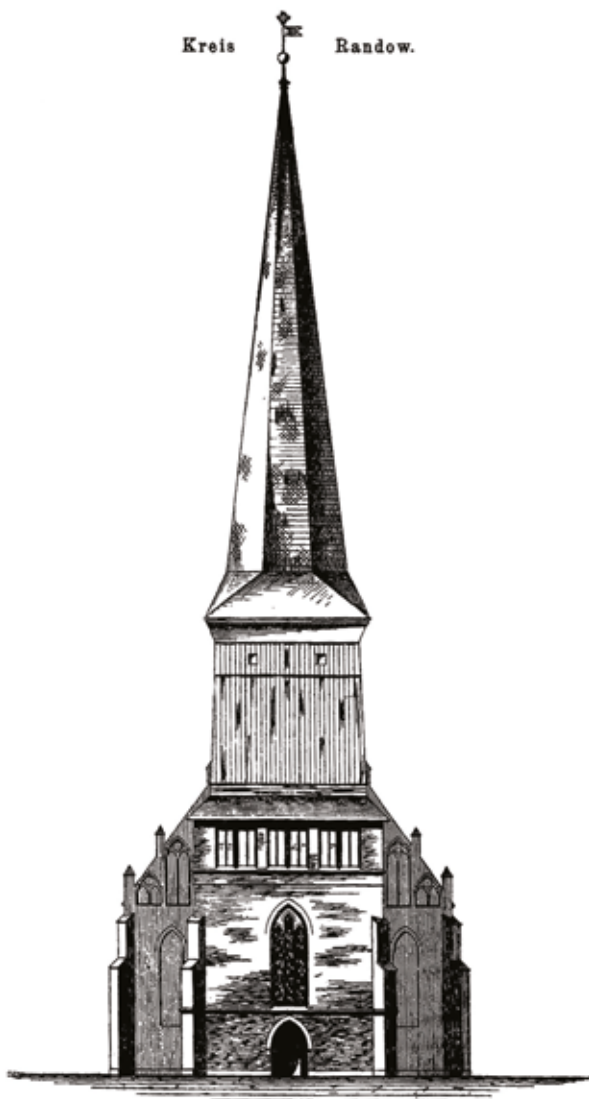
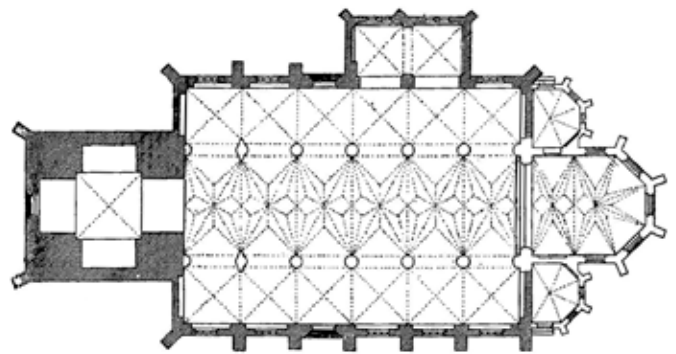

Fig. 11. Alt-Damm; Thurm der Marienkirche vor dem Brande. 1:400. (Aufnahme von Hermann 1862.)

Rys. 2. Widok kościoła w 1862 r. od strony zachodniej wg ryc. Hermann, za H. Lemcke... op. cit.

18 lipca 1863 roku kościół, noszący już wezwanie mariańskiego, został dotkliwie zniszczony w wyniku pożaru. Jego odbudowę rozpoczęto praktycznie od razu od uprzątnięcia gruzu i wykonaniu niezbędnych rozbiórek oraz zabezpieczenia najbardziej zniszczonych fragmentów budowli. Kolejne prace prowadzono w latach 1864–1866 według projektu i pod nadzorem radcy budowlanego i architekta Paula Rudolfa Brechta³. Brecht opracowując w 1863 roku projekt odbudowy kościoła, wykorzystał ocalałe po pożarze fragmenty dolnych partii murów obwodowych korpusu nawowego oraz fundamenty wieży zachodniej. Bryła obecnego kościoła jest więc w swoim zasadniczym kształcie powtórzeniem późnogotyckiego układu przestrzennego wcześniejszej świątyni. Podczas odbudowy kościoła została powiększona część wschodnia. Nawa główna została zamknięta dodaną przestrzenią nowego prezbiterium z wielobocznym zamknięciem, a nawy boczne także dodanymi, mniejszymi kaplicami (rys. 3). Brecht połączył w harmonijny sposób nową bryłę kościoła

Rys. 3. Plan kościoła odbudowanego przez radcę Brechta po pożarze w 1863 r., za H. Lemcke: ... op. cit.

z dawnym planem gotyckim, znakomicie wpisując sylwetkę neogotyckiej budowli w pierwotny średniowieczny układ przestrzenny. Na znacznej płaszczyźnie murów obwodowych czytelna jest zachowana średniowieczna cegła o wymiarach 8 x 28/28,5 x 13 /13,5 (cm), przewiązana w układzie wendyjskim (fot. 1). Zachowany oryginalny watek wiązania murów wskazuje jednoznacznie na ich średniowieczne pochodzenie. Ponadto w większości została zastosowana średniowieczna cegła, jako wtórnie użyta w partii zewnętrznej murów w odróżnieniu do wnętrza. Zupełnie inna, XIX-wieczna cegła występuje w widocznej nieotynkowanej części wieżowej od strony wewnętrznej. Na pewno nie jest przypadkowym konsekwentne zastosowanie nowej cegły głównie w partiach wnętrza otynkowanych

³ W aktach Rejencji Szczecińskiej brakuje imienia radcy budowlanego Brechta. Hugo Lemcke wzmiankując o budowniczym kościoła w Dąbiu, radcy budowlanym Brechcie napisał, że ze Szczecina przeniósł się do Rudolstadt. H. Lemcke, op. cit. Nazwisko radcy budowlanego Paula Rudolfa Brechta z Rudolstadt pojawia się w: *Zentralblatt der Bauverwaltung*. Herausgegeben im Ministerium der öffentlichen Arbeiten. Berlin, 25. Mai 1907, XXVII Jahrgang nr 43, s. 281.

Fot. 1. Fragment elewacji południowej z zachowanymi fragmentami gotyckimi, wątkiem wendyjskim i fryzem wg projektu Brechta (M. Gwiazdowska, 2010)

lub powszechnie niedostępnych, a w zewnętrznym licu murów użycie średniowiecznej cegły w nawiązaniu do średniowiecznego rodowodu świątyni.

Odbudowany kościół zachował również trójnawową przestrzeń sześcioprzęsłowej hali z czworobocznym korpusem wieżowym. Na elewacjach został umieszczony, obiegający je dekoracyjny szeroki fryz, barwiony techniką sgraffito. Pas fryzu wypełnia ornament utworzony ze stylizowanych liści i łodyg akantu, rośliny powszechnie stosowanej jako motyw dekoracyjny w sztuce gotyckiej (fot. 2). Architekt przyjął dla nowo powstałej budowli także formę wcześniej istniejącego późnogotyckiego, bogato

Fot. 2. Elewacja pld. z dekoracyjnym fryzem, po konserwacji (M. Gwiazdowska, 2020)

rozglifionego portalu głównego wejścia, prowadzącego do świątyni (zarówno przed, jak i po pożarze) przez zachodnią ścianę korpusu wieżowego. Wieża oblicowana została na całej wysokości cegłą, łącznie z wieńczącym ją hełmem. Nawiązuje w swoim kształcie podobnie jak cała świątynia do wcześniejszego pierwowzoru gotyckiej budowli. Jest jednak bardziej okazała i monumentalna w formie, zarówno z uwagi na zmianę zastosowanego materiału, jak i podwyższenie iglicy (fot. 3, 4). Wcześniejsza

Fot. 3. Wieża kościoła (M. Gwiazdowska, 2020)

Fot. 4. Wieża kościoła (M. Gwiazdowska, 2020)

budowla miała dachy pokryte blachą miedzianą. Wieża zniszczonej świątyni wykonana była w górnej części kondygnacji w konstrukcji drewnianej i posiadała wysokość 70,5 m. Wieża Brechta jest w całości murowana i posiada wysokość 75,6 m.

Trójnawowe wnętrze zyskało także lżejsze proporcje i lepsze doświetlenie poprzez zastosowanie wysokich arkad między nawami, wspartych na smukłych ośmiobocznych filarach (fot. 5). Łączna szerokość świątyni wynosi 19,9 m (szerokość nawy głównej 8,7 m), a jej długość 28,5 m⁴. Nawa główna i prezbiterium kryte są sklepieniem gwiaździstym, prezbiterium częściowo także baldachimowym, a nawy boczne krzyżowo-żebrowym. Kaplice kończące nawy boczne wieńczy sklepienie krzyżowe.

Fot. 5. Wnętrze świątyni, widok w kierunku płd.-wsch. (M. Gwiazdowska, 2010)

Kościół w Dąbiu to stosunkowo wczesna realizacja Brechta, jak też i jeden z wcześniejszych obiektów sakralnych ceglanej architektury Szczecina zbudowanych w stylu neogotyckim. Dzięki rozświetleniu wnętrza poprzez wspomniane przeprucie ścian olbrzymimi otworami okiennymi oraz podział na nawy wysokimi arkadami, powstała czytelna strefa światła, którą otoczone są prezbiterium i nawy, tak charakterystyczna dla estetyki średniowiecznych budowli sakralnych⁵. Ten sposób kształtowania przestrzeni odnajdujemy także w innych neogotyckich świątyniach Szczecina. Obok kościoła Wniebowzięcia NMP przy pl. Kościelnym, drugim takim bardzo dobrym przykładem jest kościół pw. Św. Jana Chrzciciela. Budowla powstała w latach 1886–1889 według projektu architekta Engelberta Seibertza (1813–1905) z Berlina. Także i ta świątynia została zbudowana, jako trójnawowa hala ze sklepieniami krzyżowo-żebrowymi i gwiaździstym. W planach obu świątyń odnajdujemy również odniesienie do

średniowiecznej estetyki piękna świadomie przez twórców opartej na gotyckim kanonie proporcji. W obu kościołach łączna długość dwóch przęseł nawy bocznej równa się szerokości jednego przęsła nawy głównej. Podział przestrzeni na wydzielone prezbiterium, korpus nawowy i przedsionek odpowiada kształtowaniu wnętrza według Szymona z Tesalonik na trzy odrębne światy. Prezbiterium symbolizuje niebo, mieszkanie Boga – tu przechowywany jest najświętszy sakrament. Korpus nawowy to symbol wędrówki ludu bożego podążającego z ciemności ku wschodowi słońca oraz świata już stworzonego i przemienionego. Przedsionek to świat jeszcze nieprzemieniony, który należy opuścić, by ruszyć w kierunku świata bożego w odwiecznej wędrówce w kierunku sacrum po opuszczeniu strefy profanum. W obu świątyniach czytelny jest również, podobnie jak w przypadku budowli gotyckich, związek między konstrukcją wewnętrzną a zewnętrzną budowlą. Żebra sklepienne znajdują kontynuację w dekoracyjnym systemie słupów. Dźwigające sklepienie filary odnajdują wspomaganie w zewnętrznych przyporach. I podobnie jak w gotyku tworzą one geometryczny układ o walorach estetycznych, którymi są przede wszystkim wartości linearne.

Brecht podejmując się odbudowy kościoła Mariackiego nawiązał również do tradycji ceglanej architektury Pomorza i świadomie zdecydował się na formę będącą próbą przechowania zarówno wartości estetycznych i artystycznych, jak i symboliki średniowiecznego kościoła, poświęconego popularnemu wówczas kultowi Najświętszej Marii Panny. Wystrój świątyni cechuje znajomość ornamentyki gotyckiej i dbałość o zastosowanie odpowiedniego detalu architektonicznego, zarówno tego we wnętrzu w formie słupów czy kapiteli filarów, jak i na zewnątrz budowli w postaci ozdobnych wimperg, fial czy kwiatonów (fot. 6). Uwagę przykuwa też monumentalny szczyt schodkowy na linii korpusu nawowego i prezbiterium stanowiący

Fot. 6. Detal architektoniczny blendy po konserwacji. (M. Gwiazdowska, 2020)

⁴ Hugo Lemcke: *Die Bau ...* op. cit. s. 14–16.

⁵ Hans Seldmayr: *Die Entstehung der Kathedrale*. Zurich 1950. Małgorzata Paszkowska: *Die Kontinuität der mittelalterlichen Motive am Beispiel der Stettiner Ziegelarchitektur des 19. Jahrhunderts*. W: *Backsteinarchitektur in Mitteleuropa. Studien zur Backsteinarchitektur*. Lukas Verlag 2001, s. 364–366

Fot. 7. Szczyt schodkowy na styku korpusu nawowego z chórem po renowacji (M. Gwiazdowska, 2020)

w średniowieczu fragment wschodniej elewacji budowli i zakończenie ówczesnego prezbiterium (fot. 7).

Prace nad odbudową kościoła zakończono w 1866 roku i 21 stycznia odbyło się uroczyste poświęcenie oraz pierwsza msza w obecności superintendenta dr. Japisa i pastora Knuppela. Polichromię i witraże stanowiące ostatni element wyposażenia świątyni wykonywano w kolejnych dwóch latach. Zamówiono także nowy główny ołtarz, który ukończono 8 stycznia 1867 roku. W centralnej części ołtarza umieszczono obraz, przedstawiający Zmartwychwstanie Chrystusa, dzieło berlińskiego malarza Carla Gottfrieda Pfannschmidta (1819–1887), prawdopodobnie także autora niezachowanego wystroju malarskiego kościoła pw. św. Stanisława Kostki w Szczecinie⁶ (fot. 8). Do czasów obecnych przetrwały również inne, oprócz ołtarza głównego, elementy wyposażenia świątyni z tego czasu – ambona, chrzcielnica, ławy czy prospekt organowy.

Działania konserwatorskie

W marcu 1945 roku kościół został nieznacznie uszkodzony przez pożar. Zniszczone zostały witraże i szklenie okien oraz częściowo osmalone wnętrze. Po wykonaniu niezbędnych napraw w obrębie wieży i odnowieniu wnętrza świątynia została przekazana kościołowi rzymsko-katolickiemu. Nie zachowano wówczas historycznych

Fot. 8. Ołtarz Carla C.G. Pfannschmidta (M. Gwiazdowska, 2010)

polichromii, malując wnętrze jednolicie na białe. Księża rozpoczęli posługę w świątyni, która została poświęcona 12 sierpnia 1945 roku, jako jednej z pierwszych otwartych w Szczecinie po zakończeniu działań wojennych. W końcu lat 60. ubiegłego wieku nastąpiło pogorszenie stanu technicznego budowli, zwłaszcza w obrębie wieży. W 1972 roku opracowana została przez konstruktorów inż. Suchodolskiego i dr. Józefa Szkwarka ekspertyza konstrukcyjna wieży wraz z projektem najpilniejszych prac. Konieczne było wprowadzenie do wnętrza betonowej konstrukcji wzmacniającej górne kondygnacje wieży. Prace wykonała firma Józefa Hermanowicza z Gorzowa Wlkp.⁷ W 1973 roku wykonano również niezbędne reperacje ceglanego łoża ścian wieży oraz uzupełniono, zaprawami cementowymi pomalowanymi w kolorze piaskowca, ubytki zewnętrznego detalu architektonicznego, fial kwiatoń i wimperg. Należy zauważyć, że tak jak konieczne wzmocnienie konstrukcji wieży zostało wykonane w 1972 roku zgodnie z najlepszą wiedzą i dzięki temu zabytek uniknął degradacji, to naprawa dekoracyjnych elementów wieńczących odtworzonych przy użyciu cementu nie powinna mieć miejsca w obiekcie wpisanym do rejestru zabytków. W latach 1981–1983 przeprowadzono kolejną, budzącą wątpliwości ze stanowiska konserwatorskiego, renowację wnętrza świątyni, w tym także jego zabytków ruchomych. Autorem prac była firma braci Juszczaków z Poznania. Pro-
wadzone we wnętrzu prace przyczyniły się do utrwalenia zmian wprowadzonych w wyniku pierwszego po wojnie remontu kościoła, ale także zmieniły wizerunek elementów ruchomych zabytkowego wyposażenia świątyni.

W 2009 roku, dzięki staraniom księdza proboszcza Zbigniewa Piaseckiego, odnowiono tynkami renowacyjnymi dolne partie wnętrza świątyni, a w 2010 roku podjęto prace związane z renowacją i rekonstrukcją ubytków posadzki⁸.

⁶ Na odwrocie obrazu zachowana jest czytelna sygnatura artysty i rok wykonania obrazu – 1866 r.

⁷ Informacja o pracach remontowych w latach 1945–1973 z *Białej karty Architektury* oprac. Kazimiera Kalita-Skwirzyńska. Szczecin 1991. W: archiwum Miejskiego i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie.

⁸ Prace były prowadzone ze środków Gminy Miasto Szczecin pod nadzorem Miejskiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie. Dokumentacje projektowe dotyczące konserwacji świątyni od roku 2009 dostępne w Szczecinie w archiwum Miejskiego Konserwatora Zabytków, wcześniejsze w archiwum Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Zdemontowano ocalałe, oryginalne płytki ceramiczne i starannie oczyszczono. Odzyskaną w ten sposób terakotę poddano konserwacji i ponownie położono w nawie bocznej południowej. W pozostałej części wnętrza wykonano rekonstrukcję posadzki terakotowej, dla której zostały zamówione kopie historycznych płytek. Uzupełnienia nastąpiły w miejscach, gdzie były wylewki betonowe, względnie różnorodne, ceramiczne płytki kładzione po 1945 roku. Warto zaznaczyć, że nie wykonano wówczas renowacji posadzki w prezbiterium, gdzie zachowana jest oryginalna posadzka terakotowa z dwubarwnych płytek z motywem rombów w postaci iluzorycznej dekoracji trójwymiarowej (fot. 9). Ich forma wskazuje, że mogą stanowić ocalały fragment posadzki średniowiecznej świątyni, którą zdemontowano i ułożono wtórnie w nowym prezbiterium, powstałym w wyniku odbudowy kościoła po pożarze z 1863 roku.

Fot. 9. Zachowane fragmenty oryginalnej posadzki iluzorycznej w prezbiterium (M. Gwiazdowska, 2010)

W kolejnych latach przełożono dach oraz rozpoczęto konserwację bryły zewnętrznej. Prace związane z renowacją bryły zewnętrznej trwają nadal, a ich zakończenie uwarunkowane jest finansowaniem ze środków publicznych. Podjęta kompleksowa konserwacja kościoła przyczynia się do znaczącej poprawy stanu technicznego budowli i należy mieć nadzieję, że pozwoli na ocalenie w pełni jej zabytkowej wartości. W ramach kompleksowej konserwacji kościoła rozpoczętej w 2009 roku następuje w trakcie prowadzonych prac m.in. wymiana wszystkich cementowych detali i zastąpienie ich kopiami oryginalnych, wykonanymi z piskowca.

Warto przypomnieć, że do ochrony wartości zabytkowej kościoła zobowiązują zasady opracowane w wielu aktach prawnych i deklaracjach, w tym międzynarodowych m.in. w Karcie Ateńskiej i Weneckiej przyjętych także przez Polskę, oraz w wewnętrznych regulacjach prawnych obowiązujących w naszym kraju, zwłaszcza w związku z wpisem budowli do rejestru zabytków w 1957 roku.

W związku z podjęciem prac prowadzonych od 2009 roku w oparciu o pozyskane środki publiczne jest nadzieja, że prace konserwatorskie będą przebiegały w sposób pozwalający zarówno na poprawę stanu technicznego zabytku, jak i zachowania jego artystycznej i historycznej wartości. Niewątpliwie konieczne jest, jeszcze przed rozpoczęciem prac, wykonanie niezbędnych badań i ekspertyz w ramach kompleksowego programu prac konserwatorskich wnętrza kościoła, które pozwolą na odnalezienie przynajmniej fragmentów oryginalnej polichromii. Kwestia przywrócenia oryginalnych malatur jest tu podstawowym, pomijanym dotąd, niezwykle ważnym elementem prac renowacyjnych wnętrza. Należy przewidzieć wykonanie badań odkrywkowych, pozwalających określić stan zachowania oryginalnego wystroju i jego kolorystykę, zarówno w przypadku ścian, sklepień i detalu architektonicznego, jak i zabytków ruchomych wyposażenia. Przeprowadzone badania pozwolą również na opracowanie realnych kosztów, umożliwiających przywrócenie w pełni wartości artystycznej i historycznej zabytku. Stosowana w powojennej praktyce tradycja bielenia wnętrz pomorskich kościołów połączona z usuwaniem historycznych polichromii, to postępowanie niewłaściwe ze stanowiska konserwatorskiego, które dzisiaj nazwalibyśmy po prostu dewastacją zabytku. Warto także pokusić się o odnalezienie i odsłonięcie w formie odkrywki pierwotnej wysokości cokołu świątyni. H. Lemcke w swoim opisie budowli zamieszcza informację o oblicowaniu przyziemia wież kwadratami granitu.

Kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP jest niewątpliwie dominantą architektoniczną tej części Szczecina, a także potencjalnie niezwykle atrakcyjnym punktem widokowym, z którego roztacza się rozległy widok na panoramę miasta od strony wschodniej oraz malownicze rozlewiska Odry i wody Jeziora Dąbie. Osiedle Dąbie to obecnie największa dzielnica na terenie Prawobrzeża, a w średniowieczu ośrodek miejski niezależny od Szczecina, posiadający w 1260 roku prawa miejskie. W wyniku działań w czasie II wojny światowej, dużemu zniszczeniu uległa zabudowa historyczna, będąca obrazem rozwoju gospodarczego i kulturalnego dawnego miasta Dąbie, realizowana w ciągu kilku stuleci. Niewiele zachowało się z dawnego układu urbanistycznego, tego niegdyś bardzo malowniczego miasteczka. Ocalałe ze zniszczeń relikty muru średniowiecznego przy ulicy Cichej, budynek dawnego pałacu myśliwskiego księcia Jana Fryderyka we fragmencie zachowanej zabudowy ulicy Dziennikarskiej czy neogotycka świątynia przy pl. Kościelnym należą do jednych z najcenniejszych obiektów architektury przedwojennego Szczecina objętych ochroną konserwatorską. Prowadzona od kilkunastu lat rewitalizacja Dąbia przyczynia się także do właściwej ekspozycji cennych zabytków, których renowacja i zachowanie w dobrym stanie technicznym powinny być działaniem priorytetowym właścicieli obiektów.

dr Małgorzata Gwiazdowska

Elżbieta Janczyńska

Katarzyna Koczergo

Bernadetta Drohomirecka

Start Młodego Inżyniera

W ramach prowadzonej działalności członków Izby skupionych w Kole Młodych Inżynierów, powstał pomysł mający na celu pomoc i promowanie działalności naszych młodych koleżanek i kolegów. Zdajemy sobie sprawę z wielu różnych możliwych trudności ich nęających.

W ramach naszej inicjatywy planujemy:

- stworzenie biura dla młodego inżyniera,
- organizowanie spotkań inżynierskich z przedstawicielami różnych branż,
- organizowanie wycieczek technicznych na różne budowle i wykonane obiekty,
- organizowanie wyjazdów na różnego rodzaju targi budowlane (np. InnoTrans Międzynarodowe Targi Kolejnictwa w Berlinie, BUDMA Międzynarodowe Targi Budownictwa i Architektury w Poznaniu, WOD-KAN Międzynarodowe Targi w Bydgoszczy, ENERGATAB Międzynarodowe Energetyczne Targi Bielskie).

Stworzenie stanowisk pracy na wzór biura otwartej przestrzeni (Coworking) oraz miejsca spotkań dla młodych inżynierów, jako początkujących przedsiębiorców. Młodzi projektanci pracują często w zaciszu domowym i niejednokrotnie nie mają warunków spotkania się z inwestorem w dogodnym miejscu. Ponadto rozpoczęcie działalności wiąże się z dużymi kosztami związanymi z wynajęciem własnego lokalu. Stanowisko pracy winno być wyposażone w komputer stacjonarny z oprogramowaniem inżynierskim, z dostępem do urządzeń multimedialnych (rzutnika, skanera, drukarki) oraz internetu. Opłaty za możliwość wynajmu stanowiska i korzystania z jego wyposażenia winny być symboliczne. W ramach stworzenia stanowiska pracy, planuje się również zakup oprogramowania z możliwością wykorzystywania go przez członków Izby, również w ramach prowadzonej działalności gospodarczej za odpowiednią minimalną opłatą.

Jako podstawowe programy inżynierskie należy wskazać przykładowo intuicyjny program inżynierski CAD SiS (RAM-win) oraz programy graficzne typu BRICSCAD lub ZWCAD, które mają wiele przydatnych nakładek branżowych. Rodzaj poszczególnych nakładek będzie dobrany po przeprowadzeniu konsultacji z inżynierami. Wstępna propozycja pozyskania stosownego oprogramowania dla inżynierów różnych branż dotyczy:

- konstruktorów, np.: AXISIS program obliczeniowy, nakładki e-CAD Stal, e-CAD Żelbet,
- drogowych: są nakładki: Tcp-MDT (do tworzenia cyfrowych modeli terenu, GA (znaki do sporządzania projektów organizacji ruchu), AutoTURN (symulacja manewrowania pojazdami),

- instalatorów: Profil Koordynator (do sporządzania profili instalacji i sieci oraz schematów), nakładka Profilek, AUDYTOR do wykonywania opracowań energetycznych, kosztorysantów (NORMA PRO).

Kolejną propozycją Koła Młodych Inżynierów jest organizowanie spotkań branżowych w formie panelu dyskusyjnego/doradztwa technicznego młodych inżynierów z doświadczoną kadrą, aby pomóc w rozwiązywaniu różnych problemów technicznych. Jednym z naszych celów jest dążenie do dokonywania wymiany doświadczeń oraz porad technicznych z członkami Koła Seniorów. Oczekujemy od wszystkich młodych inżynierów aktywnego uczestnictwa z podawaniem różnych tematów, które będą podstawą do zorganizowania tego typu spotkań oraz szkoleń.

Chcemy wrócić do tradycji organizowania wycieczek i spotkań technicznych oraz szkoleń z przedstawicielami innych izb okręgowych. Jest to również działalność dotycząca integracji naszego środowiska budowlanego oraz możliwość spotkania się z członkami innych izb pozwalająca na wymianę różnych doświadczeń.

W związku z decyzją Rady Okręgowej dotyczącej powołania naszego regionalnego Centrum Szkoleniowego Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, chcemy również jako Koło Młodych Inżynierów aktywnie uczestniczyć w tych pracach. Naszym celem będzie zgłaszanie i proponowanie różnego rodzaju tematów szkoleń, które będą wynikać z naszych potrzeb zawodowych. Prowadzone szkolenia stacjonarne zamierzamy również promować w formie zdalnej z wykorzystaniem łączności internetowej.

Nasze postulaty i prośby oraz zamierzenia są zgodne z uchwalonym Regulaminem działania Koła Młodych Inżynierów, stanowiącym załącznik nr 1 do Uchwały Rady Okręgowej nr 26/R/2014 z dnia 8 października 2014 roku.

Pragniemy poinformować, iż Zachodniopomorska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa chcąc wspomóc swoich członków pełniących samodzielne funkcje w budownictwie, zorganizowała dla nich pomoc prawną w sprawach zawodowych. W tym zakresie Izba współpracuje z Kancelarią Radców Prawnych Licht & Przeworska Spółka Cywilna, która udziela nieodpłatnych porad prawnych. Zasady udzielania porad zostały szczegółowo określone w Regulaminie udzielania nieodpłatnych porad prawnych członkom naszej Izby. Zgodnie ze wskazanym Regulaminem, Kancelaria przekazuje ogólne informacje wyłącznie w formie ustnej, w granicach wskazania obowiązujących przepisów i ewentualnie wykładni tych

przepisów. Nie są to świadczenia usług prawnych na tle konkretnego konfliktu stron. Koszty udzielania porad pokrywa w całości Izba, na podstawie umowy zawartej pomiędzy Kancelarią a Izbą.

Jako Przewodnicząca Koła Młodych Inżynierów wraz z pozostałymi jego członkami bardzo zachęcam młodych inżynierów do aktywnej współpracy, która z pewnością będzie korzystna dla nas wszystkich. Izba daje nam bardzo

duże możliwości, z których powinniśmy korzystać. Do dyspozycji mamy adresy poczty elektronicznej, umożliwiające sprawną komunikację z biurem Izby: biuro@zoiib.pl, Kołem Młodych Inżynierów: kolomlodych@zoiib.pl oraz Kołem Seniorów: koloseniorow@zoiib.pl.

mgr inż. Elżbieta Janczyńska

mgr inż. Katarzyna Koczergo

mgr inż. Bernadetta Drohomirecka

Relacja z XIX Krajowego Zjazdu Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa

W dniach 17–20 czerwca 2020 roku odbył się XIX Krajowy Zjazd Sprawozdawczy Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa. Przewodniczącym tegorocznego Zjazdu był Andrzej Pawłowski, wiceprezes Krajowej Rady Polskiej Izby, natomiast funkcję sekretarza pełniła Danuta Gawęcka, sekretarz Krajowej Rady. Ze względu na sytuację związaną ze stanem epidemii, Zjazd odbył się w inny sposób niż wszystkie dotychczasowe, ponieważ realizowany był w trybie zdalnym za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Delegaci mieli możliwość zapoznania się z materiałami sprawozdawczymi z działalności organów statutowych w 2019 roku oraz projektami uchwał Zjazdu zamieszczonymi w katalogu zjazdowym, logując się za pomocą indywidualnego loginu do portalu Polskiej Izby.

Delegaci na Krajowy Zjazd zdecydowali o przyjęciu sprawozdań organów statutowych Izby z działalności w 2019 roku oraz sprawozdania finansowego za 2019 rok. Tym samym Krajowa Rada Polskiej izby uzyskała absolutorium za ubiegłoroczną działalność. W trakcie trwania Zjazdu przedstawiane były także inne zagadnienia istotne dla samorządu zawodowego inżynierów budownictwa. Zostały złożone 52 wnioski zjazdowe. Została również podjęta uchwała o wprowadzeniu zmian w statucie samorządu zawodowego inżynierów budownictwa i regulaminach organów statutowych samorządu zawodowego.

Na uwagę zasługuje fakt bardzo wysokiej frekwencji, która wyniosła 97,03%, w Zjeździe wzięło udział 196 na 202 uprawnionych delegatów.

Źródło: <https://www.piib.org.pl/>

Relacja z XIX Zjazdu Sprawozdawczego Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa

W dniu 10 lipca 2020 roku odbył się XIX Zjazd Sprawozdawczy Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Ze względu na sytuację epidemiczną, jaka panuje w kraju, Zjazd odbył się przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania na odległość, umożliwiając dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym wszystkich osób uczestniczących w Zjeździe.

Wszyscy delegaci Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa zostali wcześniej poinformowani o takiej formie przeprowadzenia Zjazdu, natomiast wcześniej zostały wykonane konieczne próby połączeń z każdym delegatem. Do każdego z uczestników został przesłany login wraz z hasłem, które umożliwiło połączenie się w systemie online w trybie telekonferencji w trakcie trwania Zjazdu.

Do siedziby Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa zostało zaproszonych kilku

Delegatów oraz przedstawiciel Kancelarii Prawnej obsługującej Izbę Zachodniopomorską. Zjazd prowadził Przewodniczący Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa dr inż. Jan Bobkiewicz wraz z sekretarzem Rady Okręgowej mgr inż. Adamem Boridko i Członkiem Prezydium Rady Okręgowej mgr inż. Kazimierzem Mateckim.

Część delegatów spotkała się również w Biurze Terenowym w Koszalinie, natomiast reszta uczestniczyła w Zjeździe w swoich mieszkaniach i miejscach pracy.

W Zjeździe Sprawozdawczym online na 108 wybranych delegatów udział wzięły 84 osoby, co stanowi 77,77% wszystkich delegatów.

Program Zjazdu przewidywał uchwalenie 15 uchwał, które podczas obrad zostały zatwierdzone w sposób jednomyślny.

dr inż. Jan Bobkiewicz

Jolanta Behnke

Ku przestrodze

Podstawowe obowiązki kierownika budowy są szczegółowo opisane w ustawie Prawo budowlane. Jedną z nadrzędnych i najistotniejszych powinności przy sprawowaniu tej niezwykle odpowiedzialnej

funkcji jest stosowanie zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, aby zapobiegać zagrożeniom bezpieczeństwa i życia ludzkiego. Bardzo istotne jest, aby w całym procesie budowlanym oraz przez cały okres sprawowania funkcji kierownika na budowie odpowiedzialnie planować poszczególne działania, by nie narazić nikogo na możliwość utraty zdrowia, o utracie życia nawet nie wspominając.

W niniejszym artykule przedstawiono dwie sprawy, które miały swój finał przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów i dotyczyły spowodowania niebezpieczeństwa życia i zdrowia uczestników procesu budowlanego oraz osób postronnych, wynikającego z niedopełnienia obowiązków kierownika budowy. Całe szczęście, oprócz dotkliwych strat materialnych, w obydwu sprawach nikomu nic się nie stało.

Pierwsza z omawianych spraw dotyczy osoby, która pełniła funkcję kierownika budowy, przy realizacji budynku mieszkalnego z usługami w parterze i garażem podziemnym wraz z infrastrukturą oraz zagospodarowaniem terenu i rozbiórką budynku usługowego. Kierownik budowy został obwiniony o niedbałe spełnianie swoich obowiązków, gdyż prowadząc prace rozbiórkowe budynku usługowego spowodował zagrożenie bezpieczeństwa polegające na niedopilnowaniu właściwego sposobu prowadzenia rozbiórki, na skutek czego gruz z rozbieranego budynku runął na chodnik, który nie był należycie zabezpieczony. Ponadto tablica informacyjna umieszczona na placu budowy nie zawierała adresów i telefonów uczestników procesu budowlanego.

Z przebiegu sprawy prowadzonej w sądzie wynika, że inwestycja polegała na budowie budynku mieszkalnego z usługami w parterze i garażem podziemnym wraz z infrastrukturą oraz zagospodarowaniem terenu i rozbiórką budynku usługowego. Rozbórka budynku usługowo-biurowego prowadzona była na podstawie projektu rozbiórki budynku usługowo-biurowego, opracowanego przez pracownię architektury, stanowiącego załącznik do pozwolenia na budowę wydanego przez Starostwo Powiatowe. Kierownik budowy na ww. inwestycji został wpisany do Dziennika budowy. Wykonawcą robót rozbiórkowych budynku usługowo-biurowego była firma budowlano-transportowa. Kierownik budowy do Dziennika budowy wydanego przez Starostwo Powiatowe, dokonał wpisu: „W dniu dzisiejszym przekazano plac budowy firmie budowlano-transportowej w celu dokonania rozbiórki bud. usługowego”. W tym samym dniu

Inspektor Nadzoru Inwestorskiego dokonał do Dziennika budowy wpisu „Wykonawca prac rozbiórkowych jest odpowiedzialny za sprawne i zgodne z przepisami BHP przeprowadzenie prac rozbiórkowych budynku usługowego”.

Po czterech dniach od wpisów dokonanych przez kierownika budowy i inspektora nadzoru, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, na skutek e-maila Straży Miejskiej z dnia poprzedniego, przeprowadził kontrolę robót budowlanych – rozbiórkowych na nieruchomości. Z przeprowadzonej kontroli został sporządzony protokół oraz dokumentacja fotograficzna. Ponadto PINB dokonał do Dziennika budowy wpisu: „W dniu dzisiejszym pouczono kierownika budowy o konieczności prawidłowego zabezpieczenia budowy na okres robót. Należy poprawić zabezpieczenie od strony ulicy oraz uzupełnić tablicę informacyjną” oraz ukarał kierownika budowy Mandatem Karnym kredytowanym za popełnienie wykroczenia – ustawa Prawo budowlane art. 93 ust. 1 i 4.

W momencie rozpoczęcia prac wyburzeniowych kierownik budowy nie był obecny na terenie rozbiórki, ponieważ jak zeznał: „byłem bardzo zajęty przygotowaniem poprzedniego budynku tego samego inwestora do odbioru przez PINB”. W wyniku niedbałego spełniania swoich obowiązków obwiniony spowodował zagrożenie bezpieczeństwa polegające na niedopilnowaniu właściwego sposobu prowadzenia prac rozbiórkowych, na skutek czego gruz z rozbieranego budynku runął na chodnik, który nie był należycie zabezpieczony. Obwiniony o zdarzeniu dowiedział się tego samego dnia z informacji telefonicznej od inspektora PINB, na miejsce zdarzenia przybył następnego dnia. Ponadto podczas wizji na budowie inspektor PINB stwierdził nieprawidłowości na tablicy informacyjnej budowy: brak adresów i numerów telefonów uczestników procesu budowlanego. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego ukarał obwinionego mandatem, a obwiniony go przyjął. Obwiniony przyznał się do popełnionych błędów i do tego, że zawierzył podwykonawcy, którego znał z innych budów.

Wskutek przeprowadzonego postępowania dowodowego ustalono, że obwiniony pełniąc funkcję kierownika budowy nie dopilnował właściwego sposobu prowadzenia prac rozbiórkowych. Projekt rozbiórki nie narzucał konkretnej metody, pozostawiając wybór kierownikowi budowy i firmie wykonawczej. Obwiniony przyznał, że sporządził plan BIOZ, ale nie ma potwierdzenia że zapoznał z nim wykonawcę. Ponadto, co stwierdził PINB, ogrodzenie i chodnik przed budynkiem nie były należycie zabezpieczone.

Kierownik budowy został obwiniony o czyn z art. 95 pkt 2 i 4 oraz art. 22 pkt 3a i 3b ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane, za co Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wymierzył obwinionemu karę upomnienia.

Druga sprawa związana z kwestiami bezpieczeństwa na placu budowy dotyczyła kierownika budowy obwinionego o to, że: „pełniąc obowiązki kierownika budowy przy realizowanej inwestycji polegającej na przebudowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego (połowa budynku bliźniaczego) ze zmianą sposobu użytkowania strychu na część mieszkalną z wewnętrznymi instalacjami sanitarnymi i elektrycznymi wraz z wykonaniem tarasu zewnętrznego, dopuścił do realizacji inwestycji w sposób niezgodny z projektem budowlanym w zakresie całkowitego rozebrania budynku i nie wstrzymał robot budowlanych pomimo stwierdzenia możliwości powstania zagrożenia oraz bezzwłocznie nie zawiadomił o tym właściwego organu oraz inwestora wpisem do dziennika budowy dotyczącym wstrzymania robót budowlanych z powodu wykonywania ich niezgodnie z projektem, co spowodowało zagrożenie życia i zdrowia ludzi oraz znaczne szkody materialne”.

W wyniku prowadzonych prac remontowych budynku doszło do:

- Rozbiórki pokrycia dachowego oraz więźby dachowej, rozbiórki ścian szczytowych oraz drewnianego stropu nad parterem – z uwagi na ich zły stan techniczny. Prace te wykonane były za zgodą kierownika budowy, a rozebrane elementy miały być odtworzone z nowych materiałów.
- Rozbiórki wszystkich ścian parteru oraz stropu nad piwnicą – co było niezgodne z założeniami projektu.
- Rozpoczęcia wykonywania podkopania i wykonywania ściany fundamentowej pod wspólną ścianą szczytową przyległej zabudowy sąsiedniej (bliźniaczej). W wyniku prowadzenia tych prac nastąpiło tąpnięcie ściany szczytowej i wystąpiły szkody w nieruchomości przyległej.

W wyniku działań podjętych przez mieszkańca przyległej nieruchomości, w postaci zawiadomienia Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego o prowadzonych pracach, przeprowadzone zostało postępowanie administracyjne, w którym ustalono, że budynek mieszkalny jednorodzinny w zabudowie bliźniaczej będący przedmiotem przebudowy, został całkowicie rozebrany, a podczas prowadzonych prac budowlanych budynek sąsiedni został uszkodzony. W konsekwencji Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Gryficach podjął decyzję o natychmiastowym opróżnieniu budynku, nakazał inwestorowi opracowanie ekspertyzy technicznej oraz robót naprawczych. Inwestor nakazane prace wykonał.

W trakcie postępowania dowodowego przesłuchano obwinionego i inwestora, wykonawcę robót oraz mieszkańca przyległej nieruchomości. Zarówno inwestor, jak i wykonawca zeznali, że obwiniony kierownik budowy wiedział o zamiarze rozbiórki ścian parteru i stropu nad piwnicą, i że wyrażał na to ustną zgodę. Obwiniony zaprzeczył tym zeznaniom i zeznał, że o rozbiórce nic nie wiedział i że nie wyrażał takiej zgody.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny na podstawie zebranych w prowadzonym postępowaniu dokumentów ustalił, że

prace rozbiórkowe budynku wykonane były w okresie dwóch dni. Załączone do akt sprawy fotografie (wykonane przez właściciela przyległej połówki budynku) są opatrzone datą. Z dokumentacji fotograficznej bezspornie wynika, że na ww. dzień cały budynek został rozebrany i pozostały jedynie ściany piwnic. Z zapisów, dokonanych w dzienniku budowy przez obwinionego kierownika budowy wynika, że w tym dniu prowadzone były prace związane z rozbiórką belek stropowych, a w dniu następnym dokonano odkrywek ścian fundamentowych pod wykonanie izolacji i ocieplenie. Ponadto zapisy w dzienniku budowy były niejednoznaczne i nie obrazowały szczegółowego przebiegu prac budowlanych. W trakcie postępowania dowodowego obwiniony kierownik budowy zeznał, że gdy ostatni raz był na budowie, to mury parteru jeszcze były, ale dodał, że być może było to wcześniej i że dokładnie tego nie pamięta.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny nie dał wiary niektórym zeznaniom obwinionego, między innymi, że nie wiedział nic o prowadzonej rozbiórce ścian parteru i stropu nad piwnicą. Z zapisów w dzienniku budowy jednoznacznie wynika, że obwiniony dokonał je w okresie późniejszym, próbując dowieść, że zawalenie budynku nastąpiło kilka dni później. Sędziowie dali natomiast wiarę zeznaniom wszystkich świadków, których zeznania były rzeczowe, spójne i w logiczny sposób odzwierciedlały przebieg prowadzonego remontu obiektu.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wymierzył obwinionemu karę upomnienia.

Opisane sprawy dotyczą kierowników budowy. Jest to funkcja szczególnie ważna w procesie inwestycyjnym. Niestety w wielu różnych przypadkach obowiązki kierownika budowy są świadomie ignorowane, również przez młodych inżynierów. Kierownik budowy w żadnym przypadku nie może uchylać się od obowiązków opisanych w ustawie. Przez cały okres w jakim pełni on swoją funkcję w procesie inwestycyjnym, ponosi odpowiedzialność za przejęty teren budowy i wszystkie zdarzenia, które mają tam miejsce. Nie ma zatem znaczenia czy roboty budowlane są faktycznie wykonywane, czy nastąpiła przerwa w ich wykonywaniu oraz czy kierownik budowy jest na obiekcie, czy też znajdował się poza nim. W obydwu przypadkach kierownicy budów nie byli obecni przy dokonywaniu prac rozbiórkowych, co więcej – nie zabezpieczyli odpowiednio placów budowy, powodując tym samym poważne zagrożenie nie tylko konstrukcji budynku, ale co gorsze także narazili życie i zdrowie ludzi. Nieodpowiedzialność kierowników budowy jest tym bardziej rażąca, że przypadki dotyczyły wykonywania prac rozbiórkowych, stanowiących niezwykle niebezpieczny element w procesie budowlanym. Całe szczęście, że nikt nie ucierpiał, a obydwie sprawy miały swój finał tylko przed Sądem Dyscyplinarnym.

*Opracowała inż. Jolanta Behnke
sędzia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego*

Joanna
Wawryniuk-Barańska

Ważne informacje

Kolejne zmiany w prawie budowlanym już od września 2020 r.

Konieczność wprowadzenia zmian do ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane jest nieustannie podnoszona nie tylko przez inżynierów budownictwa. Jakiś czas temu był opracowywany kodeks urbanistyczno-budowlany, co dawało nadzieję na przejrzyste i kompleksowe uregulowanie prawne zjawisk budowlanych. Jednak ostatecznie zrezygnowano z dalszych prac nad tym projektem. Ustawodawca natomiast co pewien czas wprowadza zmiany do Prawa budowlanego. Już 19 września 2020 r. wchodzi w życie zmiany wprowadzane ustawą z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw, które mają znaczny wpływ na proces inwestycyjny. W uzasadnieniu projektu ustawy wskazano, że celem nowelizacji jest przyspieszenie i uproszczenie procesu inwestycyjno-budowlanego oraz zapewnienie większej stabilności podejmowanych w nim rozstrzygnięć. Nowelizacja jest obszerna, dlatego poniżej zostały przedstawione tylko wybrane zagadnienia.

Nowelizacja Prawa budowlanego wprowadza podział projektu budowlanego na trzy zasadnicze części. Teraz projekt budowlany będzie musiał zawierać (1) projekt zagospodarowania działki lub terenu, (2) projekt architektoniczno-budowlany, (3) projekt techniczny. Z punktu widzenia praktycznego istotną zmianą jest zmniejszenie liczby wymaganych przez organ egzemplarzy projektu. Do wniosku o pozwolenie na budowę trzeba będzie dołączyć 3 egzemplarze (a nie jak dotychczas 4) projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego wraz z opiniami, uzgodnieniami, pozwoleniami i innymi dokumentami. Projekt techniczny trzeba będzie dołączyć do zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektu budowlanego lub wniosku o udzielenie pozwolenia na użytkowanie.

Ustawodawca przewidział też w nowelizacji rozszerzenie katalogu obiektów niewymagających uzyskania pozwolenia na budowę ani dokonania zgłoszenia. Należy przy tym podkreślić, że ustawodawca nie tylko wprost wskazał co nie wymaga pozwolenia na budowę, ale też co nie wymaga dokonania zgłoszenia (dotychczas w art. 29 Prawa budowlanego ustawodawca wskazywał tylko co nie wymaga pozwolenia na budowę). Katalog został powiększony m.in. o tarasy przydomowe naziemne o powierzchni zabudowy do 35 m², bankomaty, biletomaty, wpłatomaty, automaty sprzedające, automaty przechowujące przesyłki lub automaty służące do wykonywania innego rodzaju usług o wysokości do 3 m włącznie. Z uwagi na liczne wątpliwości ustawodawca dookreślił, że przepusty o powierzchni przekroju do 0,85 m² nie wymagają ani zgłoszenia, ani pozwolenia na budowę.

Co więcej, została zmodyfikowana definicja obszaru oddziaływania obiektu budowlanego. Nowe przepisy wskazują, że przez obszar oddziaływania obiektu należy rozumieć teren wyznaczony w otoczeniu obiektu budowlanego na podstawie przepisów odrębnych, wprowadzających związane z tym obiektem ograniczenia w zabudowie tego terenu. Obecnie jest zaś mowa o „(...) wprowadzających związane z tym obiektem ograniczenia w zagospodarowaniu, w tym zabudowy, tego terenu”. Z definicji wykreślono więc wyrażenie „w zagospodarowaniu”. Sformułowanie to powodowało zbyt szeroką interpretację pojęcia obszaru oddziaływania terenu, wskutek czego powstawały liczne problemy praktyczne (m.in. trudność w określeniu uczestników postępowania).

Ważną zmianą jest również dodanie nowego rozdziału 5a pt. „Postępowanie w sprawie rozpoczęcia i prowadzenia robót budowlanych z naruszeniem ustawy”, regulującego kwestie samowoli budowlanej. Zgodnie z wprowadzanymi przepisami organ nadzoru budowlanego wydaje postanowienie o wstrzymaniu budowy w przypadku obiektu budowlanego lub jego części, będącego w budowie albo wybudowanego (1) bez wymaganej decyzji o pozwoleniu na budowę albo (2) bez wymaganego zgłoszenia albo pomimo wniesienia sprzeciwu do tego zgłoszenia. Organ będzie informować w postanowieniu o wstrzymaniu budowy o możliwości złożenia wniosku o legalizację obiektu budowlanego lub jego części, oraz o konieczności wniesienia opłaty legalizacyjnej w celu uzyskania decyzji o legalizacji obiektu budowlanego lub jego części oraz o zasadach obliczania opłaty legalizacyjnej. Przepisami art. 49f–49i Prawa budowlanego zostało wprowadzone uproszczone postępowanie legalizacyjne odnoszące się do starych samowoli budowlanych, których realizacja została zakończona przynajmniej 20 lat temu. Zmiany te są korzystne dla właścicieli niezalegalizowanych obiektów, ponieważ przewidują mniejsze wymogi w zakresie dokumentacji legalizacyjnej. Ustawodawca uznał też, że skoro samorząd terytorialny przez okres min. 20 lat akceptował konkretny obiekt budowlany, to nie jest zasadne badanie zgodności z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

W uzasadnieniu do projektu zmiany ustawy Prawo budowlane wskazano, że projekt wywiera jednoznacznie pozytywne oddziaływanie na sferę przedsiębiorczości, bowiem upraszcza procedury związane z procesem inwestycyjnym. Nadał istnieją jednak kwestie sporne, które zapewne będą weryfikowane dopiero w praktyce.

Joanna Wawryniuk-Barańska
radca prawny z Kancelarii Radców Prawnych
Licht & Przeworska s.c.
stale obsługującej Izbę

Milena Iwanejko

Polecamy...

Zachęcamy do zapoznania się z czerwcowym wydaniem miesięcznika (06/2020) „Inżynieria i Budownictwo”, które zawiera wiele bardzo ciekawych opracowań naukowych i problematycznych. Z cyklu „Mosty” zamieszczony został artykuł pt. „Kładki jako elementy infrastruktury zwiększające bezpieczeństwo pieszych”, opracowany przez zespół autorski w składzie: J. Bliszczuk, J. Onysyk, P. Prabucki, R. Toczkiwicz, M. Sułkowski oraz J. Szczepański. Artykuł porusza niezwykle istotną problematykę poprawy bezpieczeństwa osób pieszych w obliczu stale zwiększającej się intensywności ruchu samochodowego. Prócz zmian wprowadzanych w przepisach i prawie, autorzy wskazują na istotną rolę modernizacji infrastruktury drogowej w poprawie bezpieczeństwa, zwłaszcza w obrębie przejść dla pieszych, które stanowią niechlubną czołówkę wśród miejsc wypadków śmiertelnych z udziałem pieszych. Jako rozwiązanie zwiększające poprawę bezpieczeństwa wskazano wszelkiego rodzaju kładki naziemne oraz tunele podziemne. W artykule autorzy omawiają rozwiązania konstrukcyjne zastosowane m.in. przy budowie kładki nad drogą krajową nr 3 w Polkowicach, kładki nad autostradą A1 koło Włocławka, czy też kładki w Jaworznie. Kontynuując problematykę bezpieczeństwa i powstawania zagrożeń zachęcamy do lektury artykułu: „Przyczyny powstawania zagrożeń, awarii i katastrof obiektów budowlanych” zamieszczonym w miesięczniku „Przegląd Budowlany” nr 5/2020. Autor – Leonard Runkiewicz dokonuje analizy przyczyn powstawania zagrożeń, awarii i katastrof budowlanych związanych czynnikiem ludzkim (zależnych od uczestników procesu budowlanego). Na podstawie przeprowadzonych badań i analizy materiałów gromadzonych przez wiele lat, autor dokonuje klasyfikacji wśród najczęstszych przyczyn błędów projektowych, wykonawczych oraz eksploatacyjnych. Z przedstawionych wniosków wynika, że popełniane błędy oraz awaryjność polskiego budownictwa znajduje się na podobnym poziomie, jak w innych krajach z wysoko rozwiniętym budownictwem. Autor wskazuje na potrzebę wykorzystywania analizy popełnianych błędów w edukacji przyszłych inżynierów oraz w procesie zmian legislacyjnych. W omawianym wydaniu opublikowano jeszcze jedno opracowanie autorstwa Leonarda Runkiewicza, tym razem napisanego wspólnie z Jarosławem Szulcem oraz Janem Sieczkowskim. Opracowanie dotyczy „Termomodernizacji budynków wielkopłytowych. Aspektów technicznych i finansowych”. Artykuł porusza tematykę konieczności poszukiwania oszczędności w zużyciu energii, wynikająca ze światowego kryzysu paliwowego na przykładzie budownictwa wielkopłytowego. Problem wysokiego zużycia energii w budownictwie tego typu zdiagnozowano głównie w niedostatecznej izolacyjności termicznej ścian i dachów, a także w niesprawnych systemach grzewczych.

Rozporządzenie UE do zrównoważonego rozwoju wymusiło także na Polsce zaostrzenie przepisów i wymagań dotyczących izolacyjności termicznej przegród budowlanych. Aby sprostać wymaganiom i spełnić narzucone normy, konieczna jest termomodernizacja budynków, które tych norm nie spełniają. W tym celu znowelizowana została ustawa zwiększającą wsparcie Państwa dla samorządów w tym zakresie.

Wszystkim naszym członkom związanym z branżą elektryczną rekomendujemy lekturę czasopisma „Elektroinstalator”. W wydaniu nr 5/2020 został zamieszczony artykuł dotyczący zasad wykonywania i projektowania instalacji elektrycznych w łazience w oparciu o obowiązujące regulacje prawne oraz normę PN-HD 60364. W wydaniu poruszona została także coraz popularniejsza tematyka instalacji fotowoltaicznych. W pierwszym z przytoczonych artykułów pt. „Autonomiczne hybrydowe instalacje fotowoltaiczne”, autor – Wojciech Grzesiak zaprezentował unikatowy system przeznaczony do modelowania, monitorowania i walidacji projektów hybrydowych instalacji fotowoltaicznych wspomaganych ogniwami paliwowymi i generatorami termoelektrycznymi. W miesięczniku zamieszczony został także artykuł wzbudzający w ostatnim czasie ogromne emocje pt. „Fotowoltaika, bezpieczeństwo przeciwpożarowe oraz błędy montażowe i eksploatacyjne” autorstwa Anny Biłek-Gorzkiewicz. Jak zauważa autorka, brak jest jednoznacznych wytycznych, wskazujących jak ma wyglądać ochrona przeciwpożarowa instalacji fotowoltaicznych i jak należy postępować w przypadku pożaru budynku z taką instalacją. Problem wynikający z powstających pożarów instalacji fotowoltaicznych wynika głównie z błędów w montażu, eksploatacji czy też błędów projektowych i staje się coraz bardziej powszechny w związku z bardzo dynamicznym rozwojem tego sektora energii odnawialnej w Polsce.

Tradycyjnie polecamy lekturę miesięcznika „Materiały Budowlane”. Tym razem czerwcowy numer poświęcony został tematyce dachów. W wydaniu można odnaleźć szereg artykułów związanych z: wszelkimi rodzajami pokryć dachowych, problemami w użytkowaniu pokryć dachowych, czy też dylematami związanymi z wymianą pokryć dachowych. Zachęcamy do zwrócenia szczególnej uwagi na artykuł pt. „Negatywne konsekwencje zwlekania z odchodzeniem zapłaty od dłużnika – umowa o roboty budowlane a umowa o dzieło”, który opracowany został przez Joannę Wawryniuk-Barańską, radcę prawnego z Kancelarii Radców Prawnych Licht & Przeworska s.c. stale obsługujących naszą Izbę oraz prezentującą przydatne informacje prawne w cyklu zatytułowanym „Ważne informacje”, ukazującym się stale w naszym kwartalniku.

Zachęcamy do lektury.

Opracowała Milena Iwanejko

KONKURS FOTOGRAFICZNY

Drogie Koleżanki, Drodzy Koledzy!

Redakcja Kwartalnika Budowlanego Zachodniopomorskiej
Izby Inżynierów Budownictwa ogłasza start

I edycji (jesiennej) konkursu fotograficznego

na najlepsze fotografie obiektów budowlanych,
inwestycji, elementów architektonicznych lub innych
charakterystycznych dla naszego województwa
i będących jego wizytówką.

W przypadku obiektów niepublicznych,
nadesłane zdjęcia powinny zawierać zgodę
inwestora lub właściciela obiektu.

Wszystkich Państwa pasjonujących się fotografią
prosimy o nadsyłanie zdjęć wraz ze zgodą
inwestora, właściciela budynku (jeśli jest wymagana)
na adres **biuro@zoiib.pl** lub **kwartalnik@zoiib.pl**
w terminie do 30 września 2020 r. (do edycji jesiennej).

Najlepsze prace zostaną nagrodzone i zamieszczone
m.in. na okładkach Kwartalnika Budowlanego.

Serdecznie zachęcamy do wzięcia udziału!

